

Științe politice

Terence Ball

Richard Dagger

IDEOLOGII POLITICE ȘI IDEALUL DEMOCRATIC

Collegium

POLIROM

Cuprins

Prefață la ediția a doua	11
Cititorului	13

PARTEA I

IDEOLOGIE ȘI DEMOCRAȚIE

CAPITOLUL 1

IDEOLOGIE ȘI IDEOLOGII	17
Istoria „ideologiei”	19
O definiție operațională a „ideologiei”	22
Natura umană și libertatea	26
Natura umană	27
Libertatea	27
Ideologie și revoluție	29
Naționalism și anarhism	31
Naționalismul	31
Anarhismul	33
Concluzii	33
<i>Note</i>	34
<i>Pentru lecturi aprofundate</i>	34

CAPITOLUL 2

IDEALUL DEMOCRATIC	35
Originile democrației	36
Democrație și republică	39
Republica și guvernământul mixt	40
Creștinism și democrație	41
Renaștere și republicanism	42
Tradiția republicană atlantică	44
Reîntoarcerea democrației	45
Democrații secolului al XVII-lea	45
Statele Unite ca republică democratică	46
Tocqueville despre democrație	49
Dezvoltarea democrației	50
Democrația ca ideal	51
Trei concepții despre democrație	53
Concluzii	54
<i>Note</i>	54
<i>Pentru lecturi aprofundate</i>	55

PARTEA A II-A
DEZVOLTAREA IDEOLOGILOR POLITICE

CAPITOLUL 3

LIBERALISMUL	59
Liberalismul, natura umană și libertatea	60
Trecutul istoric	62
Originile medievale	62
Reforma protestantă	64
Liberalism și revoluție	66
Anglia	66
Revoluția americană	70
Revoluția franceză	73
Liberalism și capitalism	75
Liberalismul în secolul al XIX-lea	78
Utilitarianismul	79
Liberalismul divizat	82
Liberalismul neoclasic	82
Liberalismul bunăstării	83
Liberalismul în secolul XX	85
Evoluții istorice	85
Considerații filosofice	87
Libertarianismul anarhist	89
Liberalismul în zilele noastre	90
Concluzii	92
Liberalismul ca ideologie	92
Liberalismul și idealul democratic	94
<i>Note</i>	96
<i>Pentru lecturi aprofundate</i>	97

CAPITOLUL 4

CONSERVATORISMUL	99
Politica imperfecțiunii	100
Conservatorismul lui Edmund Burke	101
Natura umană și societatea	102
Libertatea	103
Revoluție și reformă	104
Burke despre guvernământ	105
Moștenirea lui Burke	107
Conservatorismul în secolul al XIX-lea	107
Conservatorismul și reacțiunea	108
Conservatorismul cultural	109
Democrația Tory	110
Conservatorismul în Statele Unite	111
Conservatorismul în secolul XX	113
Conservatorismul împotriva societății de masă	113

Nivelarea	114
Conservatorii și comunismul	115
Conservatorismul astăzi : o casă divizată	117
Conservatorismul tradițional	118
Conservatorismul individualist	118
Neoconservatorismul	119
Dreapta Religioasă	121
Concluzii	122
Conservatorismul ca ideologie	122
Conservatorismul și democrația	123
<i>Note</i>	123
<i>Pentru lecturi aprofundate</i>	124

CAPITOLUL 5

SOCIALISM ȘI COMUNISM: MAI MULTE DESPRE MARX	125
Natura umană și libertatea	126
Socialismul : precursorii	128
Saint-Simon	130
Fourier	131
Owen	131
Socialismul lui Karl Marx	132
Tânărul Marx	132
Influența lui Hegel	133
Teoria istoriei la Marx	135
Critica lui Marx cu privire la capitalism	139
Dialectica schimbării	142
Secvența revoluționară	143
<i>Note</i>	146
<i>Pentru lecturi aprofundate</i>	148

CAPITOLUL 6

SOCIALISM ȘI COMUNISM DUPĂ MARX	149
Marxismul după Marx	150
Marxismul lui Engels	150
Revizionistii	153
Marxism-leninismul sovietic	155
Comunismul chinez	163
Socialismul non-marxist	166
Anarho-comunismul	167
Socialismul fabian	168
Socialismul american	169
Socialismul astăzi	171
Concluzii	174
Socialismul ca ideologie	174
Socialismul și idealul democratic	175
<i>Note</i>	176
<i>Pentru lecturi aprofundate</i>	177

CAPITOLUL 7

FASCISMUL	179
Fundamentele fascismului	180
Contra-iluminismul	181
Naționalismul	182
Elitismul	184
Iraționalismul	185
Fascismul în Italia	186
Mussolini și fascismul italian	186
Fascismul în teorie și practică	189
Fascismul în Germania: nazismul	191
Hitler și nazismul	191
Nazismul în terorie și practică	193
Fascismul în alte părți	195
Renașterea fascismului?	197
Concluzii	198
Fascismul ca ideologie	198
Fascismul și idealul democratic	199
<i>Note</i>	199
<i>Pentru lecturi aprofundate</i>	200

PARTEA A III-A

IDEOLOGII POLITICE DE ASTĂZI ȘI DE MÂINE

CAPITOLUL 8

IDEOLOGIILE ELIBERĂRII	203
Ideologiile eliberării – caracteristici comune	203
Eliberarea negrilor	205
Mișcarea de eliberare a femeilor	208
Eliberarea homosexualilor	212
Teologia eliberării	214
Eliberarea animalelor	218
Concluzii	222
Eliberarea și ideologia	222
Ideologiile eliberării și idealul democratic	223
<i>Note</i>	224
<i>Pentru lecturi aprofundate</i>	225
Eliberarea negrilor	225
Eliberarea femeilor	225
Eliberarea homosexualilor	226
Eliberarea teologică	226
Eliberarea animalelor	226

CAPITOLUL 9

ECOLOGIA CA IDEOLOGIE	227
Critica verde a celorlalte ideologii	227
Către o etică ecologică	229
Diferențe nerezolvate	231
Concluzii	235
Ecologia ca ideologie	235
Ecologia, libertatea și idealul democratic	236
<i>Note</i>	237
<i>Pentru lecturi aprofundate</i>	238

CAPITOLUL 10

VIITORUL IDEOLOGIIILOR	239
Ideologiile politice: forțe care persistă	240
Naționalismul și ideologia	240
Religia și ideologia	242
Ideologia și mediul înconjurător	244
Ideologiile politice și idealul democratic	245
Sfârșitul ideologiei?	248
<i>Note</i>	250
Glosar	251
Sursele fotografiilor	258
Index de nume	259
Index tematic	264